EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.11.12.
COM(2020) 736 final

2020/0327 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az EGT Vegyes Bizottságban az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) módosításával kapcsolatosan képviselendő álláspontról

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az EGT Vegyes Bizottságban az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) módosításáról szóló vegyes bizottsági határozat tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az EGT-megállapodás

Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (a továbbiakban: EGT-megállapodás) egyenlő jogokat és kötelezettségeket biztosít a belső piacon az EGT polgárai és gazdasági szereplői részére. A megállapodás értelmében a négy alapszabadságra vonatkozó uniós jogszabályokat a 30 EGT-tagország mindegyikében, vagyis az uniós tagállamokban, Norvégiában, Izlandon és Liechtensteinben alkalmazni kell. Ezenfelül az EGT-megállapodás olyan fontos területeken való együttműködésre is kiterjed, mint a kutatás és fejlesztés, az oktatás, a szociálpolitika, a környezetvédelem, a fogyasztóvédelem, az idegenforgalom és a kultúra, amelyek együttesen „kísérő és horizontális politikák” néven ismeretesek. A megállapodás 1994. január 1-jén lépett hatályba. Az Európai Unió a tagállamokkal együtt a megállapodás részes fele.

2.2. Az EGT Vegyes Bizottság

Az EGT-megállapodás kezeléséért az EGT Vegyes Bizottság felelős. A Vegyes Bizottság az EGT-megállapodás működésével kapcsolatos véleménycsere fóruma. Határozatait egyhangú döntéssel hozza meg. A Lisszaboni Szerződéssel összhangban az EU részéről az EGT-ügyek koordinációja az Európai Külügyi Szolgálat feladata.

2.3. Az EGT Vegyes Bizottság tervezett jogi aktusa

Az EGT Vegyes Bizottság várhatóan elfogadja az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) módosításáról szóló EGT vegyes bizottsági határozatot (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus célja a szociális biztonsági jogok kölcsönös védelmének biztosítása azon egyesült királysági állampolgárok, hontalan személyek és menekültek, valamint családtagjaik és túlélő hozzátartozóik számára, akik az átmeneti időszak végén olyan, határokon átnyúló helyzetben vannak vagy voltak, amely egyidejűleg érinti az EGT-megállapodás egy vagy több szerződő felét és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságát.

Az EGT-megállapodás 103. és 104. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus kötelező lesz a felekre nézve.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Biztosítani kell a szociális biztonsági jogok kölcsönös védelmét azon egyesült királysági állampolgárok, hontalan személyek és menekültek, valamint családtagjaik és túlélő hozzátartozóik számára, akik a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás)[1] 126. cikkében meghatározott

[1] HL L 29., 2020.1.31., 7. o.

átmeneti időszak végén olyan, határokon átnyúló helyzetben vannak vagy voltak, amely egyidejűleg érinti az EGT-megállapodás egy vagy több szerződő felét és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságát.

A kilépésről rendelkező megállapodás[2] 33. cikkének (1) bekezdése szerint annak (a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló) III. címe az EGT-tag EFTA-államok állampolgáraira is alkalmazandó, feltéve, hogy ezek az országok megkötik a megfelelő megállapodásokat az Egyesült Királysággal (amelyek az uniós polgárokra vonatkoznak) és az Unióval (amelyek az Egyesült Királyság állampolgáraira vonatkoznak).

Mivel az EGT-tag EFTA-államok már megkötötték a vonatkozó megállapodásokat az Egyesült Királysággal, most az Unió és az EGT-tag EFTA-államok feladata olyan megállapodásokat kötni, amelyek biztosítják, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint az Izland, a Liechtensteini Hercegség, a Norvég Királyság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból való kilépését követően alkalmazandó rendelkezésekről szóló megállapodás (a továbbiakban: a kiválással kapcsolatos kérdéseket szabályozó megállapodás) hatálya alá tartozó egyesült királysági állampolgárok az átmeneti időszak vége előtt megszerzett vagy azt követően megszerzendő szociális biztonsági jogaik terén védelemben részesüljenek.

Az EGT Vegyes Bizottság határozattervezete (mely megtalálható a tanácsi határozatra irányuló javaslat mellékletében) az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) módosítását célozza az egyesült királysági állampolgárok szociális biztonsági jogainak további megőrzése érdekében.

Az EGT Vegyes Bizottság csatolt határozattervezetének tartalma és jellege esetében nem csupán a 2894/94/EK tanácsi rendelet értelmében vett technikai kiigazításról van szó. Az Unió álláspontját ennélfogva a Tanács alakítja ki.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat*”.

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*”[3].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

Az EGT Vegyes Bizottságot megállapodás, nevezetesen az EGT-megállapodás hozta létre. Az EGT Vegyes Bizottság által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. Az EGT-

[2] HL L 29., 2020.1.31., 7. o.

[3] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

megállapodás 103. és 104. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja a megállapodás intézményi keretét. Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik csak járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt anyagi jogalapra kell alapozni.

Valamely, egyidejűleg több cél elérésére irányuló vagy több elválaszthatatlan és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegű összetevőt magában foglaló tervezett jogi aktus esetében az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapját kivételesen a különböző vonatkozó jogalapok fogják képezni.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus a szociális biztonság és a hatáskörök biztosítása területén követ célkitűzéseket és tartalmaz elemeket. A tervezett jogi aktus ezen elemei elválaszthatatlanok és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegűek.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja a következő rendelkezésekből áll: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 48. és 352. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 48. és 352. cikke, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel az EGT Vegyes Bizottság jogi aktusa módosítja a szociális biztonságról szóló VI. mellékletet, elfogadását követően helyénvaló kihirdetni azt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

2020/0327 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az EGT Vegyes Bizottságban az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) módosításával kapcsolatosan képviselendő álláspontról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 48. és 352. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás végrehajtására vonatkozó rendelkezésekről szóló, 1994. november 28-i 2894/94/EK tanácsi rendeletre[4] és különösen annak 1. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás[5] (a továbbiakban: az EGT-megállapodás) 1994. január 1-jén lépett hatályba.

(2) Az EGT-megállapodás 98. cikke alapján az EGT Vegyes Bizottság határozhat – többek között – az EGT-megállapodás VI. mellékletének módosításáról, amely a szociális biztonságra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

(3) A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás[6] (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) 33. cikke kimondja, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás második része III. címének rendelkezéseit Izland, a Liechtensteini Hercegség és a Norvég Királyság állampolgáraira is alkalmazni kell, feltéve, hogy ezek az országok Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az uniós polgárokra vonatkozó, az Európai Unióval pedig az Egyesült Királyság állampolgáraira vonatkozó megfelelő megállapodásokat kötöttek és alkalmaznak.

(4) Az Izland, a Liechtensteini Hercegség, a Norvég Királyság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból, az EGT-megállapodásból, valamint az Egyesült Királyság és az EGT-tag EFTA-államok között az Egyesült Királyság európai uniós tagságából fakadóan alkalmazandó egyéb megállapodásokból való kilépését követően alkalmazandó rendelkezésekről szóló megállapodás (a továbbiakban: a kiválással kapcsolatos kérdéseket szabályozó megállapodás) 32. cikke kimondja, hogy a kiválással

[4] HL L 305., 1994.11.30., 6. o.
[5] HL L 1., 1994.1.3., 3. o.
[6] HL L 29., 2020.1.31., 7. o.

kapcsolatos kérdéseket szabályozó megállapodás második része III. címének rendelkezései alkalmazandók az uniós polgárokra, amennyiben az Unió megfelelő megállapodásokat kötött és alkalmaz Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával, amelyek az EGT-tag EFTA-államok állampolgáraira vonatkoznak, valamint az EGT-tag EFTA-államokkal, amelyek az Egyesült Királyság állampolgáraira vonatkoznak.

(5) Ezért biztosítani kell a szociális biztonsági jogok kölcsönös védelmét azon egyesült királysági állampolgárok, hontalan személyek és menekültek, valamint családtagjaik és túlélő hozzátartozóik számára, akik az átmeneti időszak végén olyan, határokon átnyúló helyzetben vannak vagy voltak, amely egyidejűleg érinti az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás egy vagy több szerződő felét és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságát.

(6) Az Unió által az EGT Vegyes Bizottságban képviselendő álláspontnak ezért az e határozat mellékletében foglalt EGT vegyes bizottsági határozattervezeten kell alapulnia,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Uniónak az EGT-megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) javasolt módosítására vonatkozóan az EGT Vegyes Bizottságban képviselendő álláspontja az e határozathoz csatolt EGT vegyes bizottsági határozattervezeten alapul.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök